

معرفی گروه

ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی

مقدمه

ارتقای سلامت جامعه میسر نیست، مگر اینکه همزمان با ارائه خدمات سلامت، به فرهنگ‌سازی و توانمندسازی جامعه و همچنین ایجاد بستر مناسب محیطی، قانونی، ساختاری و اجتماعی نیز توجه شود. نظر به اهمیت موضوع، یکی از وظایف فرهنگستان علوم پزشکی به پالایش، تقویت، ترویج فرهنگ عمومی و ارتقای سلامت همه‌جانبه فردی و سازمانی اختصاص یافته و به منظور تحقق آن، گروه ارتقای سلامت تشکیل شده است.

تغییرات بنیادی بین‌المللی در مفاهیم سلامت و همچنین تأکید شواهد و تجارب جهانی بر لزوم جهت‌دهی و سازمان‌دهی مجدد نظام‌های سلامت، از رویکردهای «مشکل‌مبنایی»، «درمان‌گرایانه»، «تکیه بر نداشته‌ها»، «بیماری‌محور» و معلول‌گرا به سوی رویکرد «سیستم‌مبنایی»، «پیشگیرانه»، «تکیه بر داشته‌ها»، «سلامت‌محور» و ارتقای سلامت مبتنی بر ترویج خط‌مشی سلامت محور و سبک زندگی سالم تأکید شده است که در نهایت به اصلاح سیاست‌گذاری‌ها و سبک زندگی و ارتقای کیفیت آن منجر می‌شود. حمایت‌طلبی در ترویج این رویکرد، نیازمند تدوین برنامه‌ها و نقشه راه ارتقای سلامت کشور است.

دستیابی به پیشرفت کافی در ارتقای سلامت ملی، مستلزم تعهد سیاسی، رهبری و سرمایه‌گذاری در ارتقای سلامت است. در این راستا تبیین الزامات نه تنها تغییر در رویکرد؛ بلکه اقدامات در بالاترین سطح سیاسی و حکمرانی بین بخشی در اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی قوی و حصول اطمینان از ظرفیت نهادی و تأمین بودجه و منابع لازم برای اجرای مؤثر و پایدار اقدامات ارتقای سلامت، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. فرهنگ‌سازی این تغییر بنیادی و ارائه راهکار در ایجاد ساختارهای اجرایی توانمند و ظرفیت‌سازی سازمانی لازم در سیستم سلامت و فراتر از آن، همچنین مشارکت تمامی بخش‌ها و تحقیقات ارتقای سلامت، از اهداف گروه ارتقای سلامت محسوب می‌شود. تشویق حکمرانی به پذیرش گسترده رویکرد سیستم‌های ارتقای سلامت در سطوح ملی، استانی و منطقه‌ای و پرداختن به شبکه پیچیده عوامل تعیین‌کننده اجتماعی سلامت، با تقویت برابری و عدالت از طریق شرایط زندگی و محیط‌های ارتقا‌دهنده سلامت از اهداف استراتژیک گروه است.

گروه ارتقای سلامت با توجه به شأن، جایگاه و اهداف فرهنگستان علوم پزشکی، متشکل از متخصصان و صاحب‌نظران در حوزه‌های مختلف علوم پزشکی، رسانه‌ای، ارتباطی، اجتماعی و قانون‌گذاری است تا با تبادل نظر و اتکا به رویکرد همه‌جانبه توسعه فرهنگ عمومی سلامت، به ارتقای سلامت جامعه کمک کند.

اهداف

اهداف گروه به شرح ذیل است:

۱. حمایت از اقدامات و سیاست‌هایی که به عوامل تعیین‌کننده سلامت و عدالت در سلامت از جمله عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، تجاری، زیست‌محیطی و سیاسی می‌پردازند؛
۲. حمایت‌طلبی در تقویت ظرفیت و قابلیت ارتقای سلامت در سطح ملی، منطقه‌ای و استانی؛
۳. افزایش دیده شدن ارتقای سلامت به عنوان یک حوزه عمل اختصاصی با مجموعه‌ای از دانش متمایز؛
۴. کمک به آگاه‌سازی مردم از حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی خود در ارتباط با حفظ و ارتقای سلامت خود و جامعه؛
۵. کمک، همکاری در تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات مربوطه؛
۶. کمک به مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت؛
۷. مشارکت در رصد سبک زندگی سالم فردی، اجتماعی، سازمانی؛
۸. مشارکت در رصد سواد سلامت جامعه؛
۹. کمک به تهیه، توسعه و رصد استانداردهای آموزش‌های عمومی (اعم از استانداردهای محتوایی، رسانه‌ای و برنامه‌ای و...)
۱۰. کمک به اتخاذ سیاست‌ها و قوانین حمایتی برای تقویت آموزش همگانی سلامت؛
۱۱. کمک به ادغام و رصد رویکرد ارتقای سلامت در برنامه‌های مختلف نظام سلامت؛
۱۲. تبیین الگوهای اسلامی ایرانی پیشرفت در زمینه سبک زندگی سالم و ارتقای سلامت؛
۱۳. کمک به رصد کلان سواد سلامت، سبک زندگی سالم و ارتقای سلامت.

وظایف گروه شامل وظایف عمومی فرهنگستان در ارتباط با

برنامه‌های فرهنگ‌سازی و ارتقای سلامت به شرح ذیل است:

۱. بررسی و تحلیل وضعیت موجود؛
۲. مطالعه تجربیات موفق و آخرین یافته‌ها؛
۳. تحلیل محتواها و شیوه‌های آموزش و ارائه بازخورد به رسانه‌ها و سازمان‌ها در ارتباط با ارتقای سواد سلامت؛

۴. تسهیل تبادل نظر و مبادله اطلاعات محققان و دانشمندان؛
۵. تشویق و ترغیب فعالان و علاقمندان به خلق آثار علمی؛
۶. ارائه مشاوره علمی تخصصی به مراجع ذی ربط و رسانه‌ها؛
۷. جلب همکاری ایرانیان مقیم خارج از کشور و استفاده از ظرفیت‌های موجود؛
۸. حمایت از برگزاری همایش‌ها، نشست‌های تخصصی و ...؛
۹. نقد سیاست‌ها و برنامه‌های در حال اجرا با رویکرد ارتقای سلامت؛
۱۰. حمایت از انجام مطالعات و پژوهش‌های مرتبط با موضوع؛
۱۱. بهره‌گیری از توان علمی انجمن‌های علمی و تخصصی و سازمان‌های مردم نهاد برای دستیابی به اهداف؛
۱۲. توسعه ارتباط با رسانه ملی و کمک به گسترش آموزش همگانی جامعه متناسب با نیازها و استانداردها؛
۱۳. ارائه مشاوره به دست‌اندرکاران حوزه فضای مجازی برای توسعه و گسترش آموزش همگانی؛
۱۴. تعامل با مجلس شورای اسلامی برای کمک به تصویب قوانین حمایتی از آموزش همگانی و رویکردهای ارتقای سلامت؛
۱۵. جلب همکاری سازمان‌ها و نهادهای ملی و بین‌المللی مرتبط با موضوع؛
۱۶. تبیین شاخص‌های رصد کلان در این حوزه؛
۱۷. ترویج رویکرد ارتقای سلامت و ارتقای فعالیت‌های فرهنگ سلامت در تمامی فعالیت‌های فرهنگستان.